

Asikkalan kunta
kirjaamo@asikkala.fi

Viite: Lausuntopyyntö 12.3.2026**Asia: Asikkala, Myllymaan ranta-asetemakaavamuutos, kaavaehdotus**

Asikkalan kunnassa on yksityisten maanomistajien aloitteesta käynnissä ranta-asetemakaavan muutoshanke Urajärvellä. Suunnittelualue sijaitsee Asikkalan kunnan keskustaajaman itäpuolella, noin 10 km päässä Asikkalan Vääksyn taajamasta ja sijoittuu Keskinen-järven länsirannalle, Huokostenpohjan lahden alueelle. Kaava-alue koostuu tiloista 16-419-4-177 Huokostenjärvi, 16-419-4-178 Huokostenrinne, 16-419-4-179 Huokostenpohja, 16-419-4-180 Huokostenyrjä ja 16-419-4-181 Myllymaa. Ranta-asetemakaavamuutoksen päätavoitteena on siirtää nykyisessä kaavassa alueelle kuuluvat takamaan rakennuspaikat korttelista 2 (RA-1) yhdeksi lomarakennuspaikaksi rantaan. Siirron kohteena olevan rakennuspaikan alueella on voimassa myös ranta-asetemakaava (venevalkama ja saunan rakennuspaikka). Samalla tehdään lohkotilojen rakennusoikeuden nosto kunnan ehtojen mukaisesti. Tavoitteena on myös yleisesti päivittää ja saneerata vanhaa kaavaa, jotta muun muassa tonttien ja tilojen rajat olisivat kohdallaan.

Lahten museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo esittää 27.10.2025 päivätystä ehdotusvaiheen kaavaaineistosta pyydettyä lausuntoaan seuraavaa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Kaavanlaatija toteaa vastineessaan: "alueidenkäyttölain 9 § mukaan kaavan tulee perustua kaavan merkittävät vaikutukset arvioivaan suunnitteluun ja sen edellyttämiin tutkimuksiin ja selvityksiin." Sama alueidenkäyttölain 9 § pykälä jatkuu: "Kaavaa laadittaessa on tarpeellisessa määrin selvitettävä suunnitelman ja tarkasteltavien vaihtoehtojen toteuttamisen ympäristövaikutukset, mukaan lukien yhdyskuntataloudelliset, sosiaaliset, kulttuuriset ja muut vaikutukset. Selvitykset on tehtävä koko siltä alueelta, jolla kaavalla voidaan arvioida olevan olennaisia vaikutuksia." Museo huomauttaa kaavoittajaa siitä, että muinaisjäännösten osalta on alueidenkäyttölain ohella huomioitava myös Muinaismuistolaki (295/1963, 13 §): "Yleisen tien tekemistä, rautatien, kanavan tai lentokentän rakentamista, vesistön säännöstelyä tai muuta sellaista yleistä työhanketta taikka kaavoitusta suunniteltaessa on hyvissä ajoin otettava selko siitä, saattaako hankkeen tai kaavoituksen toimeenpaneminen tulla koskemaan kiinteää muinaisjäännöstä."

Alueen maankäyttö muuttuu rakennuspaikkojen myötä ja tällä tulee olemaan vaikutusta myös koko suunnittelualueeseen. Viitaten luonnosvaiheesta antamaansa lausuntoonsa, museo toteaa, ettei suunnittelualueelta ole olemassa ajantasaista tietoa muinaisjäännöksistä. On varsin todennäköistä, ettei sitä ole koskaan arkeologin toimesta edes tarkastettu. Toisin sanoen suunnittelualueeseen liittyen ei ole tehty koskaan minkäänlaisia selvityksiä sen muinaisjäännösten osalta. Museo muistuttaa kaavoittajaa siitä, että riittävät selvitykset ovat yksi tärkeä edellä mainittuihin alueidenkäyttö- ja muinaismuistolakeihin sisältyvä vaatimus myös kulttuuriperinnön osalta. Kaavoittaja ei itse arvioi tarvetta selvityksille ja suoritettujen selvitysten riittävyyttä, vaan sen tekevät siitä vastaavat, viranomaistyötä tekevät tahot. Kuten luontoarvojen kohdalla (hankkeen luontoselvitys on teetetty jo vuonna 2024), on myös muinaisjäännösten osalta jo maankäyttöhankkeen alkuvaiheessa syytä lähestyä niistä vastaavaa tahoja ja selvittää suunnittelualueen muinaisjäännösten (esihistoriallisten ja historiallisten) selvittämisen tarve ja muinaisjäännösrekisterin tietojen ajantasaisuus. Tämä luo pohjan hankkeen sujuvalle etenemiselle.

Edellä esitetyn perusteella, ja viitaten luonnosvaiheesta antamaansa lausuntoon, museo edellyttää asiakohdan kaavahankkeeseen liitettävää muinaisjäännösselvitystä ja sen tulosten huomioimista muinaismuistolain edellyttämällä tavalla. Koska kyseessä on varsin pienialainen ja -muotoinen tarkastus, museo voi suorittaa tarkastuksen/inventoinnin pyynnöstä viranomaistyönään keväällä 2026 (toukokuu). Tämä kuitenkin sillä varauksella, että museolla on siihen resursseja (selviää huhtikuuhun mennessä, sen aikana). Vaihtoehtoisesti (ja jos museon resurssit eivät sitä mahdollista) arkeologisen inventoinnin/tarkastuksen voi tilata haluamaltaan arkeologian toimijalta. Lista arkeologian alan konsulteista löytyy Museoviraston internetsivuilta (kohta: *Arkeologisten kenttätöiden tilaaminen*). Inventoinnin on täytettävä Museoviraston määrittämät laatuvaatimukset niin kenttätyön, dokumentoinnin kuin raportoinninkin osalta. Raportti suoritetusta valvonnasta on lähetettävä alueelliselle vastuumuseolle arvioitavaksi heti sen valmistuttua.

Museo tulkitsee muinaisjäännösselvityksen suorittamatta jättämisen olevan riittävä peruste valitukselle: museo ei tule puoltamaan kaavahanketta, jos hankkeeseen ei liitetä riittävän perusteellista muinaisjäännösselvitystä ja /tai sen tuloksia ei huomioida. Museo pyytää Asikkalan kuntaa toimittamaan kaavapäätöksen oikaisuosoituksineen välittömästi lausunnon antajalle kaavan hyväksytyksi tulemisen jälkeen.

Rakennettu kulttuuriperintö ja maisema

Museo on kaavan valmisteluvaiheeseen antamassaan lausunnossa todennut, ettei suunnittelualue sijoitu kulttuuriympäristön tai maiseman arvoalueille. Myöskään alueella sijaitsevia rakennuksia ei ole

huomioitu inventoinneissa. Museolla ei ole ollut rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman suojelun osalta huomautettavaa hankkeeseen.

Lahden museot / Päijät-Hämeen alueellinen vastuumuseo

tutkimuspäällikkö Liisa Koskelainen

arkeologi Esko Tikkala

rakennustutkija Satu Taivaskallio

Tiedoksi: Museovirasto, Lupa- ja valvontavirasto